

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. lapkričio 7 d. Nr. 21RE1- (AG1-215/12-2023)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Dariaus Saveikio (pranešėjas),
Sekretoriaujant J. D.,

dalyvaujant atsakovų Marijampolės savivaldybės mero ir Marijampolės savivaldybės administracijos atstovėms Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vyriausiajai specialistei Ž. A. ir Piniginės socialinės paramos skyriaus vedėjai V. B.,

viešajame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. B. patikslintą skundą atsakovams Marijampolės savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) ir Marijampolės savivaldybės merui (toliau – Meras) dėl Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimo atmesti G. B. 2023 m. kovo 28 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo paraiškos atmetimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

*Pareiškėjas G. B. patikslintu skundu prašo: 1. **Panaikinti** Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimą atmesti G. B. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti (toliau - Skundžiamas sprendimas); 2. **Panaikinti** Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (toliau – Skundžiamas raštas); 3. **Įpareigoti** Marijampolės savivaldybės administraciją 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti svarstyti iš naujo.*

Pareiškėjas G. B. paaiškino, kad 2023-03-28 pateikė Administracijai prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti (toliau – 2023-03-28 prašymas) (b.l. 31-42). Iki 2023 m. birželio mėn. vidurio nesulaukęs jokio atsakymo apie tai koks yra priimtas sprendimas dėl pateiktos paraiškos, paskambino į Marijampolės savivaldybę siekdamas išsiaiškinti padėtį. Po keleto dienų, t.y. 2023-06-22 dieną, į elektroninį pašta gavo pranešimą, kad 2023-03-28 prašymas atmestas. Jokio priimto administracinio sprendimo tuo klausimu negavo, tačiau iš minėto elektroninio pranešimo buvo galima suprasti, kad neva tai yra neteisingai užpildytas 2023-03-28 prašymas bei nepateikta žemės deklaracija. Kadangi sprendimas atmesti prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti pareiškėjui taip ir nebuvo pateiktas, nežino nei jo priėmimo datos, nei registracijos numerio, nei kitų administracinių sprendimų apibūdinančių rekvizitų. Būdamas įsitikinęs, kad 2023-03-28 prašymas buvo atmestas nepagrįstai, Administracijos direktoriui pateikė 2023-07-19 skundą (toliau - 2023-07-19 skundas), kuriuo prašė: 1. Perduoti Administracijos atsakingam padaliniui 2023-03-28 prašymą svarstyti iš naujo; 2. Įvertinti, ar Administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, svarstę pateiktą 2023-03-28 prašymą, nepadarė tarnybinių pareigų pažeidimo (b.l. 44-46).

Pareiškėjas G. B. nurodė ir tai, kad 2023-07-19 skundą taip pat persiuntė ir Merui, kaip informaciją apie tai, kad jam pavaldus Administracijos direktorius galimai netinkamai organizuoja administracijos darbą, kiek tai susiję su 2023-03-28 prašymo nagrinėjimu. Nurodė, kad 2023-07-19 skunde išdėstyta poziciją grindė Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) 20 straipsnio 2-6 dalių nuostatomis. Pacitavo Paramos įstatymo 21 straipsnio 15 dalies nuostatas ir nurodė, kad galima konstatuoti: 1) pareiškėjas neprivalo pateikti dokumentų, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų; 2) jeigu savivaldybės darbuotojai manė, kad yra pateikti ne visi reikiami dokumentai, tai jie privalėjo informaciją apie trūkstamus dokumentus įrašyti į informacinį lapelį, tačiau to nepadarė; 3) pateiktas 2023-03-28 prašymas buvo nagrinėjamas nepateisinamai ilgai; 4) Administracijai priėmus sprendimą atmesti pareiškėjo 2023-03-28 prašymą, turėjo būti pateikta Paramos 21 straipsnio 15 dalyje nurodyta informacija. Nurodė, kad Administracija nagrinėdama pareiškėjo 2023-03-28 prašymą, nesiteikė naudoti duomenis iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų; nepateikė pareiškėjui informacinio lapelio apie trūkstamus duomenis; 2023-03-28 prašymą nagrinėjo nepateisinamai ilgai; nepateikė pareiškėjui sprendimo, kurio atmetas pareiškėjo 2023-03-28 prašymas ir nepateikė kitos informacijos, nurodytos Paramos įstatymo 21 straipsnio 15 dalyje.

Pareiškėjas pacitavo Konstitucinio Teismo 2002-11-25 nutarimą ir Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2000-01-19 rekomendacijas Nr. R (2000) 3 „Dėl asmenų, patekusių į ypač sunkią padėtį, svarbiausių materialinių poreikių tenkinimo“ ir nurodė, kad 2023-03-28 prašymas buvo svarstomas pažeidžiant tiek minėtus principus, tiek įstatymo reikalavimus ir tai sudaro pagrindą Administraciją įpareigoti 2023-03-28 prašymą svarstyti iš naujo.

Pažymėjo, kad Administracija pareiškėjui nepateikė jokio atsakymo dėl 2023-07-19 skundo bei dėl to, ar svarstys 2023-03-28 prašymą. Pareiškėjo nuomone, Administracija taip pažeidė 20 darbo dienų skundo nagrinėjimo terminą.

Paaiškinio, kad gavo Mero 2023-08-14 Skundžiamą raštą (b.l. 6), kuriame nurodoma, kad 2023-03-28 prašymo iš naujo svarstyti nėra galimybės, nes minėtas prašymas buvo atmestas, o naujo prašymo pateikti negali, nes neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų. Pareiškėjas Skundžiamą raštą laiko nepagrįstu dėl keleto aspektų. Paaiškinio, kad 2023-03-28 prašymą turėjo nagrinėti Administracija, o ne Meras. Meras pagal jam įstatymais apibrėžtą kompetenciją neturi įgaliojimų nuspręsti, kad 2023-03-28 prašymo iš naujo svarstyti nėra galimybės, ir kad naujo prašymo pareiškėjas pateikti negali, nes neva tai neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų. Be to, Skundžiamas raštas taip pat yra nepagrįstas ta apimtimi, kuria konstatuota, kad pareiškėjas neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų.

Nurodė, kad pagal Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktą teisę į piniginę socialinę paramą turi asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas. Pažymėjo, kad yra buvęs vidaus reikalų sistemos pareigūnas gaunantis už tarnybą paskirtą pareigūnų ir karių valstybines pensijas, ir tai reiškia, kad atitinka Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą sąlygą (b. l. 25-30).

Atsakovas Marijampolės savivaldybės administracija atsiliepiamo nepateikė.

Atsakovas Marijampolės savivaldybės meras 2023 m. spalio 17 d. atsiliepiame nesutinka su pareiškėjo G. B. skundu ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Meras paaiškinio, kad vadovaujantis Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalimi, sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priimamas savivaldybės mero nustatyta tvarka. Sprendimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Marijampolės savivaldybės mero 2023-04-21 potvarkiu Nr. MV-42 (3.30E) „Dėl sprendimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 11 punktą numato, kad sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priima Marijampolės savivaldybės mero įgaliojimai Piniginės paramos skyriaus atsakingi valstybės tarnautojai. Nurodė, kad atsižvelgiant į tai, atsiliepiamas šioje byloje bus teikiamas Marijampolės savivaldybės vardu.

Atsakovė, pasisakydama dėl pareiškėjo reikalavimo panaikinti Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimą atmesti G. B. prašymą – paraišką piniginei socialinei paramai gauti nurodė, kad pareiškėjo 2023-03-28 prašymas socialinės paramos šeimai informacinės sistemos internetiniame portale (toliau – SPIS portalas) gautas 2023-03-28 dieną. Asmenys prisijungę prie SPIS portalo Gyventojų srityje, be kitų paslaugų, taip pat, gali pildyti ir elektroniniu būdu pateikti prašymus skirti pinigines išmokas. Asmenys SPIS portale, taip pat, gali stebėti pateiktų prašymų apdorojimo eigą, gauti informaciją apie paskirtas bei mokamas išmokas ir kt.

Nurodė, kad SPIS portale tvarkant elektroninį prašymą, specialistas, atmesdamas prašymą, gali išsiųsti prašymą teikusiam asmeniui, šiuo atveju pareiškėjui, pranešimą, kuriame bus įrašyta ne tik iš klasifikatoriaus parinkta atmetimo priežastis, bet ir papildomai įvestas tekstas, detaliau paaiškinantis dėl ko atmetamas prašymas. Atsakovė akcentavo, jog būtent taip ir buvo padaryta, t. y. Marijampolės savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos vyriausioji specialistė, kuri nagrinėjo pareiškėjo G. B. prašymą, atmesdama prašymą nurodė: „Atmetimo priežastis: Neteisingai užpildytas prašymas“. Minėta specialistė, taip pat, papildomai nurodė: „*Laba diena, Jūs turite žemės, deklaruojate pasėlius, todėl reikia pateikti žemės deklaraciją ir pildyti 4 atskirus prašymus: už 10 mėn., už 11 mėn., už 12 mėn., ir už 01-04 mėn.*“. Atsakovė pažymėjo, kad pareiškėjas 2023-06-22 gavęs šį elektroninį laišką iš SPIS portalo, taip ir nepateikė nurodytų prašymų ir pasėlių deklaracijos.

Atsakovė taip pat akcentavo, kad SPIS portale atmetus pareiškėjo prašymą nebeliko ką apdoroti ir priimti sprendimo, t. y. atmetus prašymą, SPIS portale jis nėra registruojamas ir jam nėra suteikiamas registracijos numeris. Kitaip tariant, elektroninių prašymų sąrašė matomi tik nauji prašymai, kurie yra pateikiami per išorinį SPIS portalą, tačiau dar nėra užregistruotas jų priėmimas, t. y. sąrašė matomi elektroniniai prašymai, kurių būseną yra „Apdorojamas“. Po to, kai specialistas elektroninį prašymą užregistruoja, prašymo būseną pasikeičia į „Priimtas“. Būtent tada prašymas gauna registracijos numerį.

Paašikino, kad kai asmens SPIS portale pateiktas prašymas yra geras, specialistas apdorojantis prašymą turi paspausti mygtuką „Priimti el. prašymą“. Paspaudus minėtą mygtuką, atveriamas langas, kuriame reikia įvesti prašymo registracijos numerį. Šiame lange pateikiamas standartinis pranešimo apie prašymo priėmimą tekstas, pateikiamas dokumentų sąrašas, kuriame specialistas pažymi kokius dokumentus papildomai gyventojas turi pateikti, jei tai yra reikalinga. Paspaudus mygtuką „Išsiųsti pranešimą“, išsiunčiamas pranešimas, pdf formatu sugeneruojamas informacinis lapelis (pagal patvirtintą prašymo formą su informacija, ar pateikti visi dokumentai), kuriuos gyventojas gali peržiūrėti prisijungęs prie SPIS portalo. Užregistravus elektroninį prašymą ir išsiuntus pranešimą, prašymo būseną pasikeičia iš „Apdorojamas“ į „Priimtas“ ir toliau jis turi būti tvarkomas savivaldybėje nustatyta tvarka, t. y. taip, kaip tvarkomi popieriniai prašymai.

Atsižvelgiant į tai kas nurodyta, Atsakovė akcentavo, kad pareiškėjo G. B. prašymas buvo atmestas, todėl jis nebuvo registruotas ir nagrinėjamas, dėl ko Marijampolės savivaldybė negalėjo priimti sprendimo dėl piniginių socialinės paramos skyrimo/neskylimo. Pažymėjo, kad pareiškėjas elektroniniu paštu buvo informuotas, ką turi daryti, t. y. turi pateikti pasėlių deklaraciją ir pildyti keturis atskirus prašymus, tačiau to nepadarė.

Atsakovė, pasisakydama dėl teisės gauti piniginę socialinę paramą, nurodė, kad pareiškėjas G. B. patikslintame skunde neteisingai interpretuoja teisės aktus dėl piniginių socialinės paramos gavimo. Atsakovė pacitavo Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktų reglamentavimą ir paašikino, kad nagrinėjamu atveju, buvo nustatyta, kad pareiškėjas G. B. gauna pareigūnų ir karių valstybinę pensiją ir nėra registruotas Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje, dėl ko jam tiek žodžiu, tiek raštu ir buvo nurodyta, kad jis neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų reikalavimų.

Atsakovės nuomone, pareiškėjas G. B. suvokė Skundžiamame rašte nurodytas aplinkybes, kadangi 2023-09-14 dieną įsiregistravo Užimtumo tarnyboje.

Nurodė, kad Marijampolės savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos vyriausiajai specialistei vertinat pareiškėjo paraišką buvo pastebėta, kad iš Nacionalinės mokėjimo

agentūros pareiškėjui išmokamos didelės išmokų sumos, tačiau prašyme pareiškėjas deklaravo tik 3 ha žemės plotą ir žieminių kviečių produkciją. Atsižvelgiant į tai, Marijampolės savivaldybės (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos vyriausioji specialistė paprašė trūkstančių pasėlių deklaracijų, nes turto registre matoma, kad pareiškėjas turi 16 įvairaus dydžio žemės sklypų, keletą dar nuomoja iš Lietuvos Respublikos. Pareiškėjas nenurodė, kuriuose iš šių sklypų deklaruoja žieminius kviečius ir koks šių sklypų žemės ūkio naudmenų našumo balas. Atkreipė dėmesį, kad tokių duomenų atsakovė galėjo prašyti vadovaudamasi Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punktu.

Atsakovė, pasisakydama dėl pareiškėjo G. B. reikalavimo panaikinti Skundžiamą raštą ir įpareigoti Marijampolės savivaldybės administraciją svarstyti iš naujo pareiškėjo prašymą, nurodė tam tikrą teismų praktiką ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnį bei Lietuvos administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatas ir paaiškino kad, atsakovės nuomone, pareiškėjo reikalaujamo Skundžiamo rašto panaikinimas nepagrįstas nei teisės, nei fakto klausimu. Pareiškėjui G. B. tiek žodžiu, tiek raštu (atmetant prašymą) buvo paaiškinta, kad jis turi pateikti pasėlių deklaraciją ir keturis atskirus prašymus, taip pat, buvo paaiškinta, kodėl jis neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnio nuostatų, dėl ko jam piniginei socialinei paramai nepriklausytų (b. l. 61-66).

Žodinio Komisijos posėdžio metu atsakovų Marijampolės savivaldybės mero ir Marijampolės savivaldybės administracijos atstovės Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vyriausioji specialistė Ž. A. ir Piniginės socialinės paramos skyriaus vedėja V. B. papildomai nurodė bei paaiškino, kad: dėl pareiškėjo G. B. nebuvo priimta galutinio sprendimo (ne)skirti pastarojo prašytą piniginę – socialinę paramą, o tik pareiškėjui G. B. buvo paaiškinta, kokius papildomus dokumentus jis turi pateikti atsakovei; patikrinimo procedūrų metu buvo nustatyta aplinkybė, kad pareiškėjas G. B. 2022 metais aktualiu piniginei socialinei paramai skaičiavimo laikotarpiu yra gavęs išmokų iš Nacionalinės mokėjimų agentūros (toliau - NMA) ir šie duomenys neišvengiamai yra reikalingi, paskaičiuojant (ne)teikti pareiškėjui piniginę socialinę paramą; buvo surinkta ir informacija apie tai, kad pareiškėjas G. B. turi daug žemės sklypų, kurių našumas buvo didesnis negu 2023-03-28 paraiškoje nurodė pats pareiškėjas G. B., todėl neišvengiamai pagal Paramos įstatymo reikalavimus buvo būtina nustatyti žemės sklypų našumo balų skaičių (-ius), nes jie svyravo net iki 60,5 balų, bei dėl to buvo prašoma patikslinti ir tai, kas kokiuose žemės sklypuose yra užsodinta; akcentavo, kad nesant duomenų, kad pareiškėjas paramos prašymo laikotarpiu (nuo 2022 m. spalio mėn. iki 2023 m. balandžio mėn.) būtų registruotas Užimtumo tarnyboje, jam piniginei socialinei paramai apskritai negalėtų / negalėjo būti skiriama už prašytą laikotarpį; pastebėjo, kad 2022 m. rudens – 2023 m. pavasario laikotarpiu dėl specialių pakeitimų teisės aktuose, prašymus dėl paramos buvo galima teikti iškart už visą laikotarpį ir nebuvo reikalinga teikti kas tris mėnesius ar pamėnesiui; pasisakydamos, kodėl nagrinėjant pareiškėjo G. B. 2023-03-28 prašymą – paraišką dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, nebuvo laikytasi Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalyje nustatyto 1 mėn. termino sprendimui dėl paramos (ne)teikimo priimti, atsakovų atstovės nurodė, kad tuo metu visoje Lietuvoje „lūžinėjo“ sistemos, buvo didžiulių problemų su duomenų apdorojimu ir kt., dėl ko sprendimai vėlavo po 2-3 mėnesius. Tuo pačiu pažymėjo, kad šie vėlavimai, jeigu pareiškėjas G. B. būtų atitikęs Paramos įstatyme nustatytus reikalavimus, nebūtų įtakoję pareiškėjo G. B. teisės gauti pastarojo prašytą piniginę – socialinę paramą; pasisakydamos dėl SPIS sistemos procedūrų, atsakovų atstovės pažymėjo, kad prašymo atmetimas atitinka situaciją, kai asmuo atsineša į seniūniją dokumentus planuodamas pateikti prašymą – paraišką ir jų nepalieka seniūnijai.

Skundas atmetinas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimo atmesti G. B. 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir atsakovo Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo paraiškos atmetimo“ teisėtumo bei pagrįstumo (b.l. 6, 31-42, 82-83).

Dėl byloje nustatytų aplinkybių

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad pareiškėjas G. B. 2023-03-28 Marijampolės savivaldybei pateikė prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, kurioje prašė skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už 2022-10, 2022-11, 2022-12, 2023-01, 2023-02, 2023-03, 2023-04 mėnesius. Nurodė, kad socialinės pašalpos ir būsto šildymo išlaidų, karšto vandens išlaidų ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų kreipiasi pirmą kartą (1 p., 2.3 p.). 3.3. p. „Ar Jūs ir (ar) bendrai gyvenantys asmenys deklaruojate pasėlius ir galvijus?“ pažymėjo „Taip“. Nurodė, kad yra informuotas, kad privalo teikti savivaldybės administracijai informaciją, reikalingą piniginei socialinei paramai gauti (9.4 p.). 10 p. pareiškėjas patvirtino, kad informacinį lapelį gavo (šalia šio punkto nurodyta, kad pareiškėjo asmens tapatybė nustatyta elektroninių valdžios vartų portale, naudojant VIISP autentifikavimo priemones. Pareiškėjo asmens duomenys patikrinti Gyventojų registre) (b. l. 31-35).

Informaciniame lapelyje nurodyta būtina žinoti informacija, tame tarpe pareiškėjo pareiga pateikti visą teisingą informaciją, įrodančią pareiškėjo teisę gauti piniginę socialinę paramą (4.2. p.); informacija, kad piniginės socialinės paramos teikimo tikslais apie bendrai gyvenančius asmenis arba vienus gyvenančius asmenis informacija renkama ir iš kitų institucijų, o duomenys gali būti teikiami kitoms institucijoms: Valstybinei mokesčių inspekcijai, Valstybinei darbo inspekcijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai, Policijos departamentui, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, Valstybiniam studijų fondui, Užimtumo tarnybai ir kt. (7 p.); informacija, kad savivaldybės administracijos sprendimai dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (Lietuvos administracinių ginčų komisijai ir jos teritoriniams padaliniais arba administraciniam teismui) (9 p.) (b. l. 36, 37).

Prie prašymo pridėtas Prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti SP-4 formos 1 priedas „Pajamos, kurios skaičiuojamos skiriant piniginę socialinę paramą“, kuriame pažymėti „X“ ties 2 p. (Nedarbo socialinio draudimo išmoka, mokama pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą, ir darbo paieškos išmoka, mokama pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą); 4 p. (Pensijos (senatvės, netekto darbingumo, našlaičių, socialinė ir kt.), pensijų išmokos, šalpos išmokos, socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos); 11 p. (Išmokos žemės ūkio veiklai (tiesioginės ir kompensacinės išmokos); 14 p. (Socialinio pobūdžio pajamos); 16 p. (Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos) (b. l. 38, 39).

Prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai 2 priede „Duomenys apie žemės ūkio veiklą, naudojami pajamoms nustatyti“, kuriame nurodyti kviečiai (3,000) ir galvijai (5 vnt.) (b. l. 40).

Pareiškėjas taip pat pateikė Prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti 6 priedą „Duomenys apie būstą, šildymo, geriamojo ir karšto vandens tiekimo būdus ir įrangą“ (b. l. 41, 42).

Iš Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) gautame pranešime, kuris siųstas iš (*duomenys neskelbtini*)@marijampole.lt nurodyta, kad pareiškėjo G. B. prašymas atmestas. Atmetimo priežastis: neteisingai užpildytas prašymas. Informuojama, kad reikia pateikti žemės deklaraciją ir pildyti atskirus 4 prašymus už 10 mėn., 11 mėn., 12 mėn. ir už 01-04 mėn. (b. l. 43).

Atsakovės pateiktame ekrano vaizdo kopijoje matyti pareiškėjo G. B. pateikti prašymai nuo 2015 m. Ties 2023-03-28 pateiktu prašymu numeris nenurodytas, toliau nurodyta, kad atmestas elektroninis prašymas. Prie pastabų nurodyta: neteisingai užpildytas prašymas (b. l. 67).

Pareiškėjas G. B. 2023-07-19 skundu kreipėsi į Administracijos direktorių ir Merą, kuriame nurodė, kad Administracijai pateikė 2023-03-28 prašymą. Paaiškino, kad iki 2023 m. birželio vidurio nesulaukęs jokio atsakymo apie tai, koks yra priimtas sprendimas, paskambino į Marijampolės savivaldybę. Po keleto dienų, t.y. 2023-06-22 dieną, į elektroninį pašta gavo pranešimą, kad 2023-03-28 prašymas atmestas. Jokio priimto administracinio sprendimo tuo klausimu negavo, tačiau iš minėto elektroninio pranešimo galima suprasti, kad neva tai yra neteisingai užpildytas 2023-03-28 prašymas, nepateikta žemės deklaracija. Nurodė, kad yra įsitikinęs, kad 2023-03-28 pateiktas prašymas buvo atmestas nepagrįstai. Pacitavo Paramos įstatymo 20 straipsnio 2-6 dalių nuostatas ir nurodė, kad: 1)

pareiškėjas neprivalo pateikti dokumentų, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų; 2) jeigu savivaldybės darbuotojai manė, kad yra pateikti ne visi reikiami dokumentai, tai jie privalėjo informaciją apie trūkstamus dokumentus įrašyti į informacinį lapelį; 3) pateiktas 2023-03-28 prašymas-paraiška piniginei socialinei paramai gauti buvo nagrinėjamas nepateisinamai ilgai. Pareiškėjas pacitavo Konstitucinio Teismo 2002-11-25 nutarimą ir Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2000-01-19 rekomendacijas Nr. R (2000) 3 „Dėl asmenų, patekusių į ypač sunkią padėtį, svarbiausių materialinių poreikių tenkinimo“ ir nurodė, kad 2023-03-28 prašymas buvo svarstomas pažeidžiant tiek minėtus principus, tiek įstatymo reikalavimus.

Nurodė, kad prašo: 1. Perduoti Marijampolės savivaldybės administracijos atsakingam padaliniui 2023-03-28 prašymą svarstyti iš naujo; 2. Įvertinti, ar Marijampolės savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, svarstę 2023-03-28 prašymą, nepadarė tarnybinių pareigų pažeidimo (b. l. 44-46).

Marijampolės savivaldybės mero 2023-08-14 raštu Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ pareiškėjas G. B. buvo / yra informuotas, kad (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos darbuotoja, peržiūrėjusi pareiškėjo prašymą, pastebėjo, kad pareiškėjas G. B. nepateikė turimos paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos, kurios savivaldybės administracija negauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų, todėl pareiškėjo prašymą atmetė kaip neteisingai pateiktą, pastabose nurodydama trūkstamus dokumentus. Taip pat informavo, kad toliau peržiūrdama valstybės registrus, darbuotoja pastebėjo, kad pareiškėjas neatitinka jokio Paramos įstatymo 8 str. išvardinto reikalavimo (nėra registruotas ir Užimtumo tarnyboje), ir pacitavo Paramos įstatymo 7 str. 1 d. 2 p. nuostatas. Nurodė, kad darbuotoja savo paaiškinime teigia, kad vėliau papildomai pareiškėją informavo telefonu apie visas pareiškėjo pateikto prašymo-paraiškos atmetimo priežastis. Paaiškino, kad 2023-03-28 d. prašymą-paraišką iš naujo svarstyti savivaldybės administracijoje nėra galimybės, nes minėtas prašymas buvo atmestas, o naujo prašymo pateikti pareiškėjas negali, nes neatitinka Paramos įstatymo 8 str. nurodytų sąlygų (b. l. 6).

Valstybinio socialinio draudimo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Pensijos gavėjo pažymėjime Nr. S00032837, išduotame 2016-05-05 dieną, nurodyta, kad pareiškėjui neterminuotai skirta pareigūnų ir karių valstybinė pensija (b. l. 7, 8).

Užimtumo tarnybos duomenų bazės 2023-10-12 išrašė nurodyta, kad pareiškėjas G. B. užregistruotas Užimtumo tarnyboje 2023-09-14 dieną (b. l. 68).

Dėl ginčui taikytino teisinio reguliavimo

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (*akto redakcija, galiojusi nuo 2022-09-30 iki 2023-03-31 dienos*) (pareiškėjo G. B. 2023-03-28 Marijampolės savivaldybei (pa)teikto prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti pateikimo metu), *akto redakcija, galiojusi nuo 2023-04-01 iki 2023-09-18* (Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimo atmesti G. B. 2023 m. kovo 28 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo paraiškos atmetimo“ priėmimo metu bei pareiškėjo G. B. 2023-09-14 pradinio skundo Komisijai pateikimo metu), *akto redakcija, galiojusi nuo 2023-09-19 iki 2023-09-30* (pareiškėjo G. B. 2023-09-25 patikslinto skundo Komisijai pateikimo metu ir administracinės bylos iškėlimo metu) bei *akto redakcija, galiojanti nuo 2023-10-01 dienos* (bylos nagrinėjimo ir Komisijos 2023-11-07 sprendimo priėmimo metu) ir įgyvendinant Paramos įstatymą priimtų Sprendimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priėmimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Marijampolės savivaldybės mero 2023-04-21 potvarkiu Nr. MV-42 (3.30 E) „Dėl sprendimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Marijampolės savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2018-10-29 sprendimu Nr. 1-304 „Dėl Piniginės socialinės paramos teikimo

nepasiturintiems Marijampolės savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) nuostatos, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ).

Paramos įstatymas nustato piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugęs asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas (1 str. 1 d.). Piniginės socialinės paramos teikimo principai yra įtvirtinti Paramos įstatymo 3 straipsnyje. Pagal Paramos įstatymo 4 straipsnį piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Paramos įstatymo 5 straipsnis išskiria dvi piniginės socialinės paramos rūšis: 1) socialinė pašalpa; 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Teisė į kompensacijas įgyjama atitinkant Paramos įstatymo 7 straipsnyje numatytus reikalavimus, o Paramos įstatymo 8 straipsnyje reglamentuojamos sąlygos teisei į socialinę paramą nustatyti.

Gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą (7 str. 1 d. 1 p.); įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą (7 str. 1 d. 2 p.) (Paramos įstatymo redakcija, galiojusi iki 2023-03-31 dienos).

Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytos sąlygos, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą: asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas, išskyrus pensijas, paskirtas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas ir už tarnybą paskirtas pareigūnų ir karių valstybines pensijas, arba asmenys, kurie kreipėsi dėl bet kokios rūšies pensijos, pensijų išmokų ir (ar) šalpos išmokų, išskyrus pensijas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas ir už tarnybą skiriamas pareigūnų ir karių valstybines pensijas, skyrimo, bet jos dar nėra paskirtos ar paskirtos, bet neišmokėtos (8 str. 1 d. 3 p.); asmenys yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje (8 str. 1 d. 4 p.).

Paramos įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje išvardinta, kas laikoma pajamomis, tame tarpe ir pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 3 hektarų) ir pajamų dalis, gauta teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas (toliau – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas), viršijanti 1 750 eurų per einamuosius kalendorinius metus (17 str. 1 d. 8 p.) ir išmokos žemės ūkio veiklai (17 str. 1 d. 9 p.). Pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus. Jeigu tokių dokumentų nėra, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus žemės ūkio veiklos pajamų, įvertintų pagal sąlygines išlaidas, normatyvus. Jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus arba žemės ūkio veikla nevykdoma, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų (17 str. 11 d.). Pajamos, gautos teikiant žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas,

apskaičiuojamos sumuojant einamaisiais kalendoriniais metais gautą atlygį. Šis atlygis nelaikomas pajamų šaltinio pasikeitimu (17 str. 12 d.).

Pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas reglamentuotas Paramos įstatymo 19 straipsnyje.

Paramos įstatymo 20 str. 1 d. nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją [...]. Paramos įstatymo 20 str. 2 d. nustatyta kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarka, pagal kurią kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodyti piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Paramos įstatymo 20 str. 3 d. nustatyta, jog prie prašymo-paraiškos pridedamos bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie Paramos įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, arba, jeigu pajamų šaltinis yra pasikeitęs arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, pajamas to mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą prašymą-paraišką pateikęs asmuo patvirtina savo parašu.

Sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priimamas nurodant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginė socialinė parama, ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos savivaldybės mero nustatyta tvarka (21 str. 14 d.).

Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos yra nustatytos Paramos įstatymo 25 straipsnyje, o Administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą – šio įstatymo 23 straipsnyje.

Paramos įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad valstybės ir savivaldybių įmonės, institucijos, įstaigos ir organizacijos savivaldybių administracijų prašymu privalo nemokamai teikti savivaldybių administracijoms duomenis ir (ar) informaciją, reikalingus piniginei socialinei paramai skirti.

Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos reglamentuotos Paramos įstatymo 25 straipsnyje, kurio 2 punkte nurodyta, kad piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus.

Tvarkos aprašas nustato sprendimo dėl piniginės socialinės paramos (socialinių pašalpų, kompensacijų už šildymą, karštą ir geriamąjį vandenį), vienkartinų, tikslinių, sąlyginių bei periodinių pašalpų skyrimo priėmimo tvarką (1 p.). Teisė į piniginę socialinę paramą nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu bei Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Marijampolės savivaldybės gyventojams tvarkos aprašu, patvirtintu Marijampolės savivaldybės tarybos 2018 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. 1-304 „Dėl Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Marijampolės savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) (3 p.).

Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo (toliau – asmuo) prašymą paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) su Paramos įstatymo 20 straipsnyje nurodytais

dokumentais pateikia deklaruotos gyvenamosios vietos seniūnijos specialistams arba seniūnijos, kurios teritorijoje nuomojasi būstą, specialistams <...> (4 p.). Asmenims nereikia pateikti duomenų, nurodytų Aprašo 9 punkte, kuriuos Marijampolės savivaldybės administracija gauna iš valstybinių registrų (5 p.). Asmens prašyme - paraiškoje pateiktus duomenis su registrais sutikrina seniūnijų specialistai, kurie taip pat nustato teisę į piniginę socialinę paramą vadovaudamiesi Paramos įstatymo 6 straipsnio 2 punktu bei sąlygas teisei į piniginę socialinę paramą, vadovaudamiesi Paramos įstatymo 8 straipsniu ir prašymus - paraiškas su visais reikalingais dokumentais pagal poreikį, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę pateikia Marijampolės savivaldybės administracijos Piniginės paramos skyriui (toliau - Piniginės paramos skyrius) (6 p.). Sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priima Marijampolės savivaldybės mero įgalioti Piniginės paramos skyriaus atsakingi valstybės tarnautojai (toliau – valstybės tarnautojai) (11 p.). Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme - paraiškoje nurodytu informavimo būdu (16 p.).

Aprašas nustato: piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką: prašymų-paraiškų priėmimo; trūkstamų dokumentų pateikimo; duomenų apie turtą pateikimo; piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo; prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo apie piniginės socialinės paramos skyrimą ar neskyrimą; <...> (1 p.).

Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo (toliau – asmuo) prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) su Paramos įstatymo 20 straipsnyje nurodytais dokumentais pateikia deklaruotos gyvenamosios vietos seniūnijos specialistams arba seniūnijos, kurios teritorijoje nuomojasi būstą, specialistams <....> (7 p.).

Aprašo 9 punkte nurodyta, kad Marijampolės savivaldybės administracija pati gauna informaciją ir duomenis iš: Gyventojų registro apie asmens kodą, vardą pavardę, deklaruotą gyvenamąją vietą ir gyvenamosios vietos deklaravimo datą, šeimos sudėtį, šeiminių padėčių, šeimos narių asmens kodus, tėvų asmens kodus, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento rūšį (9.1 p.); Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apie gaunamas ir draudžiamąsias pajamas, pajamų mokėjimo laikotarpį, draudžiamąjį laikotarpio pradžią ir pabaigą, draudėją, atskaitymus iš Sodros išmokų (9.2 p.); Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apie registravimosi Užimtumo tarnyboje datą ir registracijos nutraukimo datą bei priežastį, Užimtumo tarnybos pasiūlymus įsidarbinti, pasiūlytas darbo rinkos priemones, jų pradžią ir pabaigą (9.3 p.); Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos apie gaunamas pajamas apie paramos rūšį, išmokų sumą ir išmokėjimo datą (9.4 p.); Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apie nustatytus darbingumo ir neįgalumo lygius bei jų nustatymo laikotarpius, nustatytus specialiuosius poreikius bei jų nustatymo laikotarpius, įtakančias diagnozes (9.5 p.); Ūkinių gyvūnų registro apie turimus ūkinius gyvūnus ir jų skaičių (9.6 p.); Žemės ūkio transporto priemonių registro apie turimas žemės ūkio transporto priemones bei jų charakteristikas (9.7 p.); VĮ „Regitra“ apie turimas transporto priemones bei jų charakteristikas, transporto priemonių įregistravimo ir išregistravimo datas, registravimo aplinkybes (9.8 p.); Mokinių registro apie asmens ugdymo įstaigą, ugdymo įstaigos lankymo laikotarpius; klasę (9.9 p.); Studentų registro apie aukštosios mokyklos pavadinimą, studijų pradžią ir pabaigą, mokamas stipendijas, studijų formą (9.10 p.); Valstybinės mokesčių inspekcijos apie nelegalų darbą (9.11 p.); VšĮ „Emprekis“ apie transporto priemonių ir žemės ūkio transporto priemonių kainas (9.12 p.); VĮ „Registrų centras“ – apie asmens ir (ar) bendrai gyvenančių asmenų turimą registruotą nekilnojamąjį turtą (statinius, tarp jų nebaigtus statyti; žemę, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių) pagal Nekilnojamojo turto registro pažymą socialinei paramai gauti (9.13 p.).

Seniūnijų specialistai sutikrina asmens prašyme - paraiškoje pateiktus duomenis su registrais, nustato teisę į piniginę socialinę paramą vadovaudamiesi Paramos įstatymo 6 straipsnio 2 punktu bei sąlygas teisei į piniginę socialinę paramą, vadovaudamiesi Paramos įstatymo 8 straipsniu ir prašymus - paraiškas su visais reikalingais dokumentais pagal poreikį, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę

pateikia Marijampolės savivaldybės administracijos Piniginės paramos skyriui (toliau - Piniginės paramos skyrius) (10 p.).

Kaimiškųjų seniūnijų specialistai suveda visą reikalingą informaciją į kompiuterines laikmenas, paskaičiuoja socialinės pašalpos dydį, atspausdina sprendimus dėl socialinės pašalpos ar dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų skyrimo, sustabdymo ar nutraukimo bei pažymas apie bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas ir taikomus normatyvus būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijoms apskaičiuoti (jeigu jos yra reikalingos), kurias pasirašo, suformuoja gavėjų bylas ir jas pristato Piniginės paramos skyriui (11 p.).

Prašymus-paraiškas su visais reikalingais dokumentais, priimtus iki einamojo mėnesio 20 d. imtinai, seniūnijų specialistai Piniginės paramos skyriui pateikia ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio 22 d. imtinai (12 p.).

Kilus pagrįstų įtarimų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas arba patikrinimo metu kilus pagrįstam įtarimui, kad yra pateikti neteisingi duomenys arba jie nuslepiami, seniūnijų specialistai ar Piniginės paramos skyriaus atsakingi darbuotojai privalo informuoti šias nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančias institucijas dėl galimai nelegaliai gautų ar gaunamų pajamų ar nelegalaus darbo: Valstybinę darbo inspekciją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (14.1 p.); Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Vidaus reikalų ministerijos (14.2 p.); Valstybinę mokesčių inspekciją prie Finansų ministerijos (14.3 p.); Policijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos (14.4 p.); Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą (14.5 p.).

Prašymas-paraiška gali būti pateikti asmeniškai, paštu, elektroniniu būdu, kai valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga, arba per atstovą. Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną, bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui prašymas-paraiška gali būti pateikiama telefonu (15 p.).

Prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui seniūnijos specialistai įteikia informacinį lapelį. Jeigu pateikti ne visi reikiami dokumentai, informacija apie trūkstamus dokumentus įrašoma į informacinį lapelį (18 p.). Paaiškėjus trūkstamiems dokumentams ne prašymo-paraiškos priėmimo metu arba kai prašymas-paraiška pateikiamas paštu, seniūnijos specialistai (esant būtinybei – Piniginės paramos skyriaus specialistai), informuoja asmenį apie trūkstamus dokumentus asmens prašyme-paraiškoje pageidaujamu būdu, prašyme-paraiškoje nurodydami trūkstamus dokumentus, informavimo datą ir tai patvirtina savo parašu (19 p.). Piniginei socialinei paramai gauti trūkstami dokumentai pateikiami ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos pateikimo ar informacijos apie trūkstamus dokumentus gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai pajamos piniginei socialinei paramai gauti apskaičiuojamos Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka (20 p.).

Prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo - paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą Įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus duomenis, nurodytus šio Aprašo 8 punkte, kuriuos Marijampolės savivaldybės administracija gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų (22 p.).

Piniginės socialinės paramos skyrimas ir mokėjimas reglamentuoti Aprašo ketvirtame skirsnyje. Aprašo 30 punkte nurodyta, kad piniginė socialinė parama skiriama arba neskiriama Marijampolės savivaldybės tarybos Apraše nustatyta tvarka. Teikiant piniginę socialinę paramą Marijampolės savivaldybės administracija privalo kilus pagrįstų įtarimų dėl naujame prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas, tikrinti bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurio pagrindu piniginė socialinė parama gali būti skiriama, neskiriama ar nutraukiamas jos mokėjimas. Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus šiame punkte numatytais atvejais surašo seniūnijų specialistai. Jeigu piniginės socialinės paramos kreipiasi šeima, patirianti socialinę riziką, seniūnijų darbuotojai kartu su buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktu pateikia Marijampolės socialinės pagalbos centro informaciją raštu apie šią šeimą (48.8 p.).

Prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimas apie pinigines socialinės paramos skyrimą ar neskyrimą reglamentuotas Aprašo penktas skirsnis. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl pinigines socialinės paramos<...> skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme - paraiškoje nurodytu informavimo būdu. Jeigu pinigine socialine parama <...> neskiriama, nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai gražinami prašymą - paraišką pateikusiam asmeniui, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos. <...> (63 p.). Piniginės paramos skyriaus specialistas nustatęs, kad prie prašymo-paraiškos pateikti ne visi dokumentai arba sprendimo priėmimo metu gauta informacija iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų yra pasikeitusi nuo prašymo-paraiškos priėmimo dienos ir dėl to reikia pateikti papildomus dokumentus (duomenis), prašymą-paraišką gražina juos priėmusiam seniūnijos specialistui, nurodo prašymo-paraiškos gražinimo priežastį, įrašydamas apie tai socialinės paramos apskaitos sistemoje „Parama“ prašymą-paraišką pateikusio asmens kortelėje per meniu punktą „Priėmimas“ (66 p.).

Seniūnijų specialistai atsako už prašymų-paraiškų bei reikalingų dokumentų priėmimą, duomenų, reikalingų piniginei socialinei bei vienkartinę paramai skirti iš registru surinkimą, teisės į pinigine socialinę bei vienkartinę paramą ir sąlygų teisei į pinigine socialinę paramą nustatymą, prašymų-paraiškų bei reikalingų dokumentų pateikimą laiku Piniginės paramos skyriui. Kaimišku seniūnijų specialistai taip pat atsako už visų duomenų, reikalingų piniginei socialinei paramai skirti, suvedimą į kompiuterines laikmenas, socialinės pašalpos dydžio apskaičiavimą, gavėjų bylų suformavimą ir pateikimą laiku Piniginės paramos skyriui (141 p.).

Dėl ginčui taikytino teisės akto - Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo - redakcijų keitimosi keturis kartus bei šių pakeitimų (ne)įtakojimo pareiškėjo G. B. teisinę padėtį

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja ir Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (*akto redakcija, galiojusi nuo 2022-09-30 iki 2023-03-31 dienos* (pareiškėjo G. B. 2023-03-28 Marijampolės savivaldybei (pa)teikto prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti pateikimo metu), *akto redakcija, galiojusi nuo 2023-04-01 iki 2023-09-18* (Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimo atmesti G. B. 2023 m. kovo 28 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo paraiškos atmetimo“ priėmimo metu bei pareiškėjo G. B. 2023-09-14 pradinio skundo Komisijai pateikimo metu), *akto redakcija, galiojusi nuo 2023-09-19 iki 2023-09-30* (pareiškėjo G. B. 2023-09-25 patikslinto skundo Komisijai pateikimo metu ir administracinės bylos iškėlimo metu) bei *akto redakcija, galiojanti nuo 2023-10-01 dienos* (bylos nagrinėjimo ir Komisijos 2023-11-07 sprendimo priėmimo metu).

Komisija pažymi, kad šiam administraciniam ginčui aktualios yra šios pastarojo Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo teisės normos: 1 straipsnis, 3 straipsnis, 4 straipsnis, 5 straipsnis, 7 straipsnis, 8 straipsnis, 17 straipsnis, 19 straipsnis, 20 straipsnis, 21 straipsnis, 23 straipsnis, 24 straipsnis, 25 straipsnis.

Komisija taip pat pažymi, kad ginčui aktualiu laikotarpiu (nuo 2023-03-28 dienos iki 2023-11-07 dienos) keturis kartus keitėsi atskiri Paramos įstatymo straipsniai, jų dalys ir punktai, tačiau nė vieno iš aukščiau įvardyto aktualaus šiam ginčui Paramos įstatymo straipsnio (ar jų dalies ir / ar punkto) pačios formuluotės ne(pa)sikeitė.

Būtina atkreipti bylos šalių dėmesį į tai, kad Paramos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte nuo 2023-10-01 dienos vėl yra (su)gražintas privalomas reikalavimas neviršyti turto vertės normatyvo (-ų) (kuris pareiškėjo G. B. atžvilgiu negali būti taikomas, nes yra skirtas 2023 m. rudens – 2024 m. pavasario šildymo sezonui), dėl ko buvę aktualios šiam ginčui ankstesnių redakcijų Paramos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir 2 punkto dispozicijos dėl to tapo atitinkamai to paties Paramos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais (Komisija pažymi, kad dėl Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalies

pakeitimo nuo 2023 m. balandžio 1 dienos bus atskirai pasisakyta aptariant pareiškėjo G. B. patikslinto skundo 2 reikalavimo (ne)pagrįstumą).

Taigi įvertinant aukščiau aptarta, Komisija konstatuoja, kad nors ginčui aktualių laikotarpiu (nuo 2023-03-28 dienos iki 2023-11-07 dienos) keturis kartus ir keitėsi atskiri Paramos įstatymo straipsniai, dalys ir punktai, tačiau nė viena iš aukščiau įvardytų aktualių šiam teisiniui ginčui Paramos įstatymo straipsnio (ar jų dalies ir / ar punkto) formuluočių ne(pa)sikeitė, bei minėti pakeitimai neįtakoją bei neįtakoją pareiškėjo G. B. teisinės padėties, t.y. po pareiškėjo G. B. 2023-03-28 dieną atsakovei Marijampolės savivaldybei (pa)teikto prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti pateikimo, pareiškėjo G. B. teisinė padėtis naujais Paramos įstatymo pakeitimais nebuvo / nėra pabloginta ar pasunkinta.

Tai nustačiusi, Komisija toliau šiame sprendime pasisakys dėl kiekvieno iš trijų pareiškėjo G. B. patikslinto skundo reikalavimų (ne)pagrįstumo.

Dėl pirmojo pareiškėjo G. B. patikslinto skundo reikalavimo – panaikinti Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimą atmesti G. B. 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti

Pareiškėjas G. B. patikslintame skunde nurodo bei teigia, kad atsakovė Marijampolės savivaldybės administracija, nagrinėdama pareiškėjo 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, nesiteikė naudoti duomenis iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų; nepateikė pareiškėjui informacinio lapelio apie trūkstamus duomenis; 2023-03-28 prašymą nagrinėjo nepateisinamai ilgai pažeidžiant tiek minėtus principus, tiek įstatymo reikalavimus ir tai sudaro pagrindą Administraciją įpareigoti 2023-03-28 prašymą svarstyti iš naujo; teigia, kad Administracija pareiškėjui nepateikė jokio atsakymo dėl 2023-07-19 skundo bei dėl to, ar svarstys 2023-03-28 prašymą. Pareiškėjo nuomone, Administracija taip pažeidė 20 darbo dienų skundo nagrinėjimo terminą; nurodo, kad atsakovė nepateikė pareiškėjui sprendimo, kurio atmestas pareiškėjo 2023-03-28 prašymas ir nepateikė kitos informacijos, nurodytos Paramos įstatymo 21 straipsnio 15 dalyje; nurodo, kad pagal Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktą teisę į piniginę socialinę paramą turi asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas. Pareiškėjas G. B. taip pat pažymėjo, kad yra buvęs vidaus reikalų sistemos pareigūnas gaunantis už tarnybą paskirtą pareigūnų ir karių valstybines pensijas, ir tai reiškia, kad pareiškėjas atitinka Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą sąlygą (b. l. 7-8).

Komisija su pareiškėjo G.B. argumentais šioje dalyje nesutinka.

Paramos įstatymo 20 straipsnis, nustatantis kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarką, numato: kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodo piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją (2 d.). Prie prašymo-paraiškos pridedamos bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie šio Paramos įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginei socialinei paramai, arba, jeigu pajamų šaltinis yra pasikeitęs arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama piniginei socialinei paramai, yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, pajamas to mėnesio, nuo kurio skiriama piniginei socialinei paramai, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą prašymą-paraišką pateikęs asmuo patvirtina savo parašu (3 d.). Savivaldybės administracija gautą prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti užregistruoja prašymo-paraiškos pateikimo dieną ir prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui įteikia informacinį lapelį. Jeigu pateikti ne visi reikiami dokumentai, informacija apie trūkstamus

dokumentus įrašoma į informacinį lapelį. Jeigu asmuo nustatytu laiku nepateikia trūkstamų dokumentų, savivaldybės administracija per 5 darbo dienas priima sprendimą neteikti piniginės socialinės paramos ir asmeniui gražina jo pateiktus dokumentus (6 d.).

Paramos įstatymo 25 straipsnyje įtvirtintos piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos, tarp kurių – pareiga pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus.

Apibendrinant aptartą teisinį reguliavimą, konstatuotina, kad: asmuo, siekiantis gauti socialinę paramą, turi pateikti atsakingai institucijai nustatytos formos prašymą, informaciją ir dokumentus, patvirtinančius jo atitiktį nustatytiems asmenų, pretenduojančių gauti socialinę paramą, reikalavimams; teiktinų duomenų ir dokumentų apimtis priklauso nuo to, koks yra asmens statusas pagal Paramos įstatymą, t. y. ar jis laikytinas bendrai gyvenančiu asmeniu ar vienu gyvenančiu asmeniu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. kovo 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-776-624/2023).

Pažymėtina, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas suponuoja jurisprudencijos tęstinumą (žr., pvz., Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. kovo 14 d. nutarimus ir sprendimus). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau ir ABTĮ) 15 str. 1 d.).

Komisija, vadovaudamasi aptartu teisiniu reguliavimu ir remdamasi analogiško pobūdžio bylose suformuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika pažymi, kad asmuo, siekiantis gauti socialinę paramą, turi pateikti atsakingai institucijai nustatytos formos prašymą bei informaciją ir dokumentus, patvirtinančius jo atitiktį nustatytiems asmenų, pretenduojančių gauti socialinę paramą, reikalavimams. Asmeniui atsisakius pateikti ar nepateikus trūkstamų dokumentų, atsakinga institucija priima sprendimą neteikti piniginės socialinės paramos. Pareiškėjo pareiga pateikti dokumentus priklauso nuo to, koks yra jo statusas pagal Paramos įstatymą, t. y. ar jis laikytinas bendrai gyvenančiu asmeniu ar vienu gyvenančiu asmeniu. Jei asmuo laikomas bendrai gyvenančiu asmeniu, tai ir pagal Paramos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį, jam kyla pareiga pateikti informaciją ir dokumentus, susijusius su bendrai gyvenančių asmenų pajamomis ir pan., ir ši praktika atitinka šiuo metu vyraujančią ir suformuotą aktualiausią teismų praktiką (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. gruodžio 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-803-789/2022; 2023 m. sausio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-54-575/2023; 2023 m. vasario 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-101-602/2023, 2023 m. vasario 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-104-789/2023).

Atsakovas Marijampolės savivaldybės administracija priėmė sprendimą atmesti pareiškėjo G. B. 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, nurodydama, kad pareiškėjas G. B. nepateikė reikalingų dokumentų bei duomenų, reikalingų nustatyti teisiškai reikšmingas aplinkybes, kaip antai, apie iš Nacionalinės mokėjimo agentūros pareiškėjui išmokėtų išmokų sumą. O taip pat atsakovė paprašė ir trūkstamų pasėlių deklaracijų, nes viešajame nekilnojamojo turto registre matė, kad pareiškėjas turi 16 įvairaus dydžio žemės sklypų, keletą dar nuomoja iš Lietuvos Respublikos. Atsakovė pažymėjo, kad pareiškėjas G. B. taip ir nenurodė, kuriuose iš šių sklypų deklaruoja žeminius kviečius ir koks šių sklypų žemės ūkio naudmenų našumo balas. Pastebėjo, jog 2023-03-28 prašyme-paraiškoje pareiškėjas G. B. deklaravo tik 3 ha žemės plotą ir žeminių kviečių produkciją (b.l. 40), kas sukėlė pagrįstą abejonių dėl tų duomenų teisingumo bei realumo.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodyta bei byloje esančius ir rašytinius įrodymus, Komisija sutinka su atsakovės Marijampolės savivaldybės argumentais, kad tokių duomenų bei dokumentų, kitos papildomos informacijos, atsakovė iš pareiškėjo G. B. galėjo prašyti vadovaudamasi vien tik Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punkte įtvirtintu teisiniu reguliavimu. Taigi šiuo atveju, atsižvelgiant į galiojantį teisinį reguliavimą, būtent pareiškėjui G. B., siekiant gauti paramą iš biudžeto lėšų, kilo pareiga atsakovei pateikti papildomus ir išsamius dokumentus bei duomenis,

paaiškinimus ar kitą atsakovės prašytą informaciją, kad būtų galima operatyviai paskaičiuoti, priklauso ar ne socialinė parama pareiškėjui, bei ar atsakovė turi (ne)teikti pareiškėjui pinigine socialinę paramą. Komisija atkreipia pareiškėjo G. B. dėmesį ir į tai, kad į bylą nebuvo pateikti įrodymai, kad tokius duomenis (dalį ar visus atsakovės reikalautus ir / ar prašytus) pareiškėjas G. B. iki bylos išnagrinėjimo žodiniame Komisijos posėdyje būtų (pa)teikęs Komisijai ir / ar atsakovei. Komisija pažymi, kad vien tik dėl šių aplinkybių pareiškėjo G. B. 2023-03-28 prašymas – paraiška dėl socialinės paramos galėjo (o ir turėjo) būti atmesta kaip neteisingai pateikta, kas ir buvo atlikta iš atsakovės Marijampolės savivaldybės pusės (b.l. 43).

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta ir tai, kad pareiškėjas Užimtumo tarnyboje užsiregistravo tik 2023 m. rugsėjo 14 dieną (b.l. 68), t.y. tą pačią dieną, kaip ir Komisijai buvo pateiktas pradinis pareiškėjo G. B. skundas (išsiųsta registruotu paštu 2023-09-14 dieną, reg. Nr. RE024418043LT). Šioje dalyje Komisija konstatuoja, kad nesant duomenų, kad pareiškėjas G. B. paramos prašymo laikotarpiu (nuo 2022 m. spalio mėn. iki 2023 m. balandžio mėn.) būtų registruotas Užimtumo tarnyboje, jam pinigine socialinė parama apskritai negalėtų / negalėjo būti skiriama už prašytą laikotarpį (žr., Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 punktą).

Komisija atmeta kaip teisiškai nepagrįstą ir tą pareiškėjo G. B. argumentą, kad pareiškėjui socialinė parama privalėjo būti skiriama dėl to, kad jis (pareiškėjas G. B.) yra buvęs vidaus reikalų sistemos pareigūnas gaunantis už tarnybą paskirtą pareigūnų ir karių valstybines pensiją (b.l. 7-8), ir tai reiškia, kad jis atitinka Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą sąlygą. Šioje dalyje Komisija atkreipia pareiškėjo dėmesį į visiškai klaidingai pareiškėjo pateikiamą pastarosios teisės normos aiškinimą. Aiškinant sistemiškai bei teleologiniu metodu, pagal Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktą atitinkančiais kriterijus gauti pinigine socialinę paramą asmenimis pripažinti asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas, *išskyrus pensijas, paskirtas asmenims*, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas *ir už tarnybą paskirtas pareigūnų ir karių valstybines pensijas*, arba asmenys, kurie kreipėsi dėl bet kokios rūšies pensijos, pensijų išmokų ir (ar) šalpos išmokų, *išskyrus pensijas asmenims, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais), našlių ar našlaičių pensijas ir už tarnybą skiriamas pareigūnų ir karių valstybines pensijas, skyrimo, bet jos dar nėra paskirtos ar paskirtos, bet neišmokėtos*. Taigi šiuo atveju atsakovė Marijampolės savivaldybės administracija ir šią teisės normą aiškino bei taikė teisingai.

Komisija sutinka su pareiškėjo G. B. šioje dalyje išsakytais pastebėjimais, kad Administracija nukrypo nuo 20 darbo dienų sprendimui priimti nagrinėjimo termino, nustatyto Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalyje nustatyto vieno mėnesio termino, bei tai, kad pareiškėjo G. B. teiktam 2023-03-28 prašymui – paraiškai dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, atsakovo sistemoje nebuvo suteiktas numeris.

Šioje dalyje Komisija pažymi, kad teisės aiškinimas bei taikymas negali būti formalus, teisė bei teisinis reguliavimas turi būti aiškinami taikant ir protingumo kriterijų.

Pasisakydamos, kodėl nagrinėjant pareiškėjo G. B. 2023-03-28 prašymą – paraišką dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, nebuvo laikytasi Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalyje nustatyto 1 mėn. termino sprendimui dėl paramos (ne)teikimo priimti, atsakovų atstovės nurodė, kad tuo metu visoje Lietuvoje „lūžinėjo“ sistemos, buvo didžiulių problemų su duomenų apdorojimu ir kt., dėl ko sprendimai vėlavo po 2-3 mėnesius (žr., analogiją pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 182 straipsnio 1 punktą ir kt.). Tuo pačiu atsakovų atstovės pažymėjo, kad šie vėlavimai, jeigu pareiškėjas G. B. būtų atitkęs Paramos įstatyme nustatytus reikalavimus, nebūtų įtakoję pareiškėjo G. B. teisės gauti pastarojo prašytą pinigine – socialinę paramą; pasisakydamos dėl SPIS sistemos procedūrų, atsakovų atstovės pažymėjo, kad prašymo atmetimas atitinka situaciją, kai asmuo atsineša į seniūniją dokumentus planuodamas pateikti prašymą – paraišką ir jų nepalieka seniūnijai. Su tokiais atsakovų atstovių išsamiais bei nuosekliais paaiškinimais Komisija neturi pagrindo nesutikti. Be to, Komisija atkreipia pareiškėjo dėmesį ir į tai, kad nors pareiškėjo G. B. teiktam 2023-03-28 prašymui – paraiškai dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, atsakovo

sistemoje nebuvo suteiktas numeris, tačiau atsakovė jo pateiktą prašymą nagrinėjo, su pačiu pareiškėju kontaktavo, prašė iš jo papildomų duomenų bei dokumentų, išnagrinėjo prašymą, o Marijampolės savivaldybės meras 2023 m. rugpjūčio 14 d. pateikė ir raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6) pačiam pareiškėjui G. B., kurį jis irgi skundžia Komisijai šioje byloje. Taigi, atsakovė šiuo atveju nenukrypo ir nuo gero administravimo praktikos bei nepažeidė ir konstitucinio principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis).

Komisija pažymi ir tai, kad ištyrus byloje esančius įrodymus, nenustatyta, kad atsakovė Marijampolės savivaldybė būtų vilkinusi pareiškėjo G. B. 2023 m. kovo 28 d. prašymo - paraiškos nagrinėjimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad teismas neprivalo pasisakyti dėl kiekvieno byloje pateikto argumento, o, vertindamas įrodymus, teismas gali daryti jais pagrįstas apibendrinančias motyvuotas išvadas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1127-525/2018).

Atsižvelgiant į aukščiau aptarta, Komisija konstatuoja, kad pirmasis pareiškėjo G. B. patikslinto skundo reikalavimas – panaikinti Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimą atmesti G. B. 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Dėl antrojo pareiškėjo G. B. patikslinto skundo reikalavimo - panaikinti Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6)

Pareiškėjas G. B. patikslintame skunde nurodo, kad gavo Mero 2023-08-14 Skundžiamą raštą (b.l. 6), kuriame nurodoma, kad 2023-03-28 prašymo iš naujo svarstyti nėra galimybės, nes minėtas prašymas buvo atmestas, o naujo prašymo pateikti negali, nes neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų. Pareiškėjas patikslintame skunde nurodo, kad Skundžiamą raštą laiko nepagrįstu dėl keleto aspektų: skunde nurodo, kad 2023-03-28 prašymą turėjo nagrinėti Marijampolės savivaldybės administracija, o ne Meras. Pareiškėjo nuomone, meras pagal jam įstatymais apibrėžtą kompetenciją neturi įgaliojimų nuspręsti, kad 2023-03-28 prašymo iš naujo svarstyti nėra galimybės, ir kad naujo prašymo pareiškėjas pateikti negali, nes neva tai neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų; tvirtina, kad 2023-08-14 Skundžiamas raštas taip pat yra nepagrįstas ta apimtimi, kuria konstatuota, kad pareiškėjas neatitinka Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų.

Komisija su pareiškėjo G. B. argumentais ir šioje dalyje nesutinka.

Atsakant į pareiškėjo G. B. argumentą dėl Mero įgaliojimų pateikti pareiškėjui atsakymą bei tokio atsakymo teisėtumo, Komisija, pirmiausia, atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. pavasarį, įsigaliojusius visai eilei įstatymų, susijusių su merų kompetencija bei įgaliojimais, 2023 m. kovo 28 dieną buvo priimtas ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 21 straipsnio 14 dalies pakeitimas, kuriuo buvo nustatyta, kad sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo priimamas nurodant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginė socialinė parama, ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos savivaldybės mero nustatyta tvarka (*Straipsnio dalies pakeitimai: Nr. XIV-1844, 2023-03-28, paskelbta TAR 2023-03-30, i. k. 2023-05744*). Pažymėtina, kad pareiškėjo G. B. 2023-03-28 Marijampolės savivaldybei (pa)teikto prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti pateikimo metu galiojo viena Paramos įstatymo 21 straipsnio 14 dalies redakcija, kur įgaliojimai buvo suteikti savivaldybės administracijai, o priimant 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6) jau galiojo nuo 2023 m. balandžio 1 d. pakeistas teisinis reguliavimas, kuriame įgaliojimai buvo suteikti merams. Esant aukščiau nurodyta, Komisija konstatuoja tai, kad tuo metu (2023 m. rugpjūčio 14 dieną) Marijampolės savivaldybės meras turėjo teisę ir galėjo priimti skundžiamą 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl

kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6), nes tokius įgaliojimus turėjo iš įstatymo.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija 2014 m. kovo 5 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-552-422-14 atkreipė dėmesį ir į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2003 m. kovo 4 d. nutarime yra pažymėjęs, kad teisingumas yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinio gyvenimo reguliavimo priemonės tikslų; jis yra viena svarbiausių moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindas.

Aiškindamas Konstitucijos 109 straipsnio 1 dalies turinį Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad vykdyti teisingumą – teisminės valdžios paskirtis ir konstitucinė kompetencija (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 28 d., 2006 m. lapkričio 27 d., 2012 m. gruodžio 6 d. nutarimai). Teisingumo vykdymas – teismų funkcija, lemianti šios valdžios vietą valstybės valdžios institucijų sistemoje ir teisėjų statusą; jokia kita valstybės institucija ar pareigūnas negali vykdyti šios funkcijos (*inter alia* Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2004 m. gegužės 13 d., 2011 m. balandžio 7 d. nutarimai). Teismai, vykdydami teisingumą, privalo užtikrinti Konstitucijoje, įstatymuose ir kituose teisės aktuose išreikštos teisės įgyvendinimą, garantuoti teisės viršenybę, apsaugoti žmogaus teises ir laisves (*inter alia* Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2007 m. spalio 24 d., 2009 m. balandžio 10 d., 2012 m. gruodžio 6 d. nutarimai).

Konstitucijoje įtvirtintas teisingumo principas, taip pat nuostata, kad teisingumą vykdo teismai, reiškia, jog konstitucinė vertybė yra ne pats sprendimo priėmimas teisme, bet būtent teismo teisingo sprendimo priėmimas; konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, ne išorinę teismo vykdomo teisingumo regimybę, bet, svarbiausia, tokius teismo sprendimus (kitus baigiamuosius teismo aktus), kurie savo turiniu nėra neteisingi; vien formaliai teismo vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d., 2012 m. rugsėjo 25 d., 2012 m. gruodžio 19 d. nutarimai).

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte numatyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei (VAĮ 2 straipsnio 5 dalis). Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje (VAĮ 10 straipsnio 5, 6 dalys).

Kitaip tariant, viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje ne kartą yra konstatavęs, kad viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame teisės akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-180-602/2017 ir kt.). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1340-624/2016 ir kt.).

Komisija, patikrinusi 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6) turinį bei jo kilmės ir atsiradimo faktines aplinkybes, konstatuoja, kad pastarasis pareiškėjo G. B. Komisijai skundžiamas dokumentas yra pakankamai išsamiai surašytas (nurodytos tikslios su kilusiu administraciniu ginču faktinės aplinkybės), nurodyti ir teisiniai pagrindai (konkretūs teisės aktai, kurie atitinka teisiškai reikšmingas faktines aplinkybes), dokumentas priimtas ir pasirašytas įgalioto asmens – Marijampolės savivaldybės mero, dėl ko naikinti 2023-08-14 Skundžiamo rašto nėra jokio teisinio pagrindo.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodyta, Komisija konstatuoja, kad ir antrasis pareiškėjo G. B. patikslinto skundo reikalavimas - panaikinti Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštą Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6), yra nepagrįstas, todėl atmetinas.

Dėl trečiojo pareiškėjo G. b. patikslinto skundo reikalavimo - įpareigoti Marijampolės savivaldybės administraciją 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti svarstyti iš naujo.

Trečiuoju skundo reikalavimu pareiškėjas G. B. prašo įpareigoti atsakovę Marijampolės savivaldybės administraciją 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti svarstyti iš naujo.

Konstatavus, kad Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimas atmesti G. B. 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. raštas Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo-paraiškos atmetimo“ (b.l. 6) yra pagrįsti ir teisėti, nėra teisinio pagrindo tenkinti ir trečiojo pareiškėjo G. B. patikslinto skundo prašymo – įpareigoti atsakovę Marijampolės savivaldybės administraciją 2023-03-28 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti svarstyti iš naujo. Todėl šis trečiasis pareiškėjo G. B. skundo prašymas irgi netenkintinas.

Likusieji bylos proceso šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys lemiamos juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui, todėl detalčiau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau - EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 V. de H. v. Netherlands, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 H. v. Finland, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 G.R. v. Spain ir kt.). LVAT jurisprudencijoje aiškinant ABTĮ normas (ABTĮ 13 str. 1 d., 20 str.) taip pat ne kartą buvo

imperatyviai pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereikia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną proceso dalyvio argumentą (LVAT 2008 m. gruodžio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁴⁴⁴-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P⁷⁵⁶-151/2009, 2009 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁵²⁵-194/2009, 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-216/2013 ir kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo G. B. patikslintą skundą atsakovams Marijampolės savivaldybės administracijai ir Marijampolės savivaldybės merui dėl Marijampolės savivaldybės administracijos sprendimo atmesti G. B. 2023 m. kovo 28 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir Marijampolės savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. rašto Nr. SA-7349 (20.1) „Dėl kompensacijos būsto šildymui prašymo paraiškos atmetimo” panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Darius Saveikis